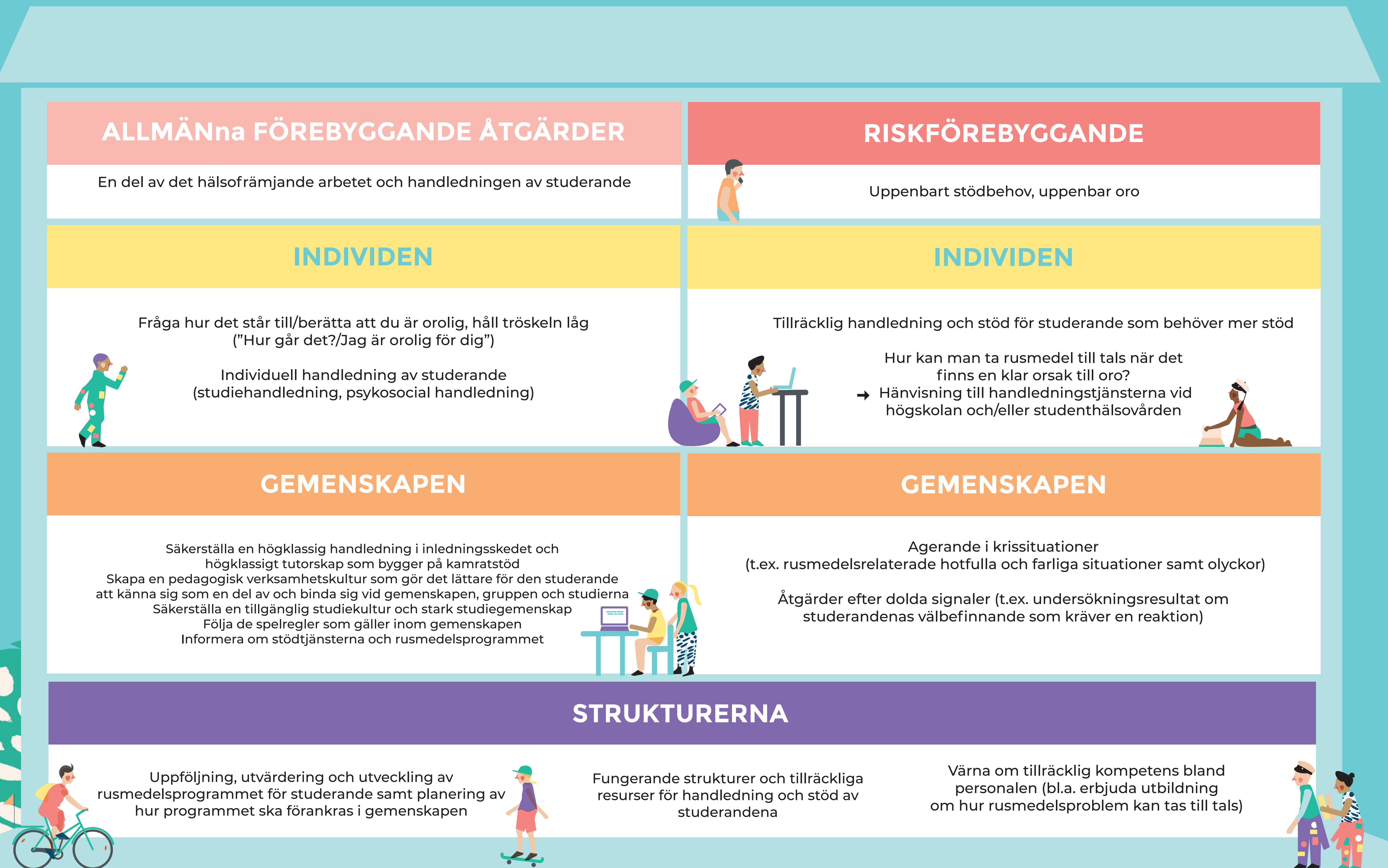

FÖREBYGGANDE RUSMEDELSARBETE VID HÖGSKOLORNA

Med förebyggande rusmedelsarbete avses att förebygga och minska skador som orsakas av rusmedel. I högskolorna är det förebyggande rusmedelsarbetet en viktig del av det hälsofrämjande arbetet och handledningen av studerande. Alla medlemmar av högskolegemenskapen har en egen roll i det förebyggande rusmedelsarbetet: oavsett om du är studiehandledare eller studieplanerare, lektor, forskare, tutor eller studerande, kan du förebygga skador som orsakas av rusmedel i er gemenskap.

Figuren nedan beskriver vad förebyggande rusmedelsarbete i högskolegemenskapen innebär; vilka åtgärder som bör uppmärksammas på strukturell nivå, på högskolenivå och på individuell nivå för att effektivare kunna förebygga skador. Åtgärderna på högskolenivå och individuell nivå kan delas in i allmänna förebyggande och riskförebyggande åtgärder¹. Med allmänna förebyggande åtgärder avses högskolans hälsofrämjande arbete och handledningsarbete, som riktar sig till alla studerande. Riskförebyggande åtgärder är avsedda för situationer där en specifik studerande eller grupp av studerande väcker oro, eller anses vara i behov av särskilt stöd. På strukturell nivå bygger effektivt förebyggande arbete på en organiserad och planmässig verksamhet som följs upp och bedöms regelbundet. Högskolan bör ha en skriftlig plan eller ett skriftligt åtgärdsprogram för att förebygga användning av rusmedel bland de studerande och stöda ingripandet i problemsituationer (rusmedelsprogram för studerande). Alla högskolegemenskapens medlemmar bör veta om rusmedelsprogrammet.

¹ se Soikkeli, M & Warsell, L (red.) (2013) Laatumäärä Kiertämässä – Ehkäisevän päihdetyön laatuksikirja. THL: Webbpsublikation: www.julkari.fi/handle/10024/104420

Rusmedelsprogrammet för studerande

- Ett åtgärdsprogram för att förebygga användning av rusmedel bland de studerande och stöda ingripandet i problemsituationer
- Bygger på universitets- och yrkeshögskolelagen; ger högskolan en möjlighet att agera i olika oroväckande och problematiska situationer
- I nyckelposition i planeringen och genomförandet av det förebyggande arbetet
- I rusmedelsprogrammet lönar det sig att fastställa följande saker:
 - hur studerande förhåller sig till rusmedel
 - åtgärder som förebygger rusmedelsproblem och ansvaret för att de vidtas
 - narkotikatest, studierätt och lämplighet för branschen
 - uppsökande av vård och studiernas fortsättning efter vården
- Som verktyg för utvecklingen av rusmedelsprogrammet kan man utnyttja trappstegsmodellen i figuren bredvid som visar vad som eftersträvas med rusmedelsprogrammet: är rusmedelsprogrammet enbart en samling instruktioner om hur man ska agera med rusmedelsprogrammet: Består rusmedelsprogrammet endast av instruktioner om hur man ska agera i problemsituationer, eller har även förebyggande åtgärder planerats och ansvaret för dessa definierats? Följer man upp och utvärderar hur rusmedelsprogrammet genomförs?
- Särskild uppmärksamhet bör riktas till rusmedelsprogrammets förankring av rusmedelsprogrammet: Vet alla var de hittar programmet? Informeras det tillräckligt tydligt och regelbundet om programmet? Förstår alla medlemmar vilket ansvar de har i genomförandet av rusmedelsprogrammet.
- Se även Finlands universitetsrektors råd UNIFI ry:s, Finlands studentkårers förbund SFS rf:s och Studenternas hälsovårdsstiftelse SHVS modell "Rusmedelsprogram för studerande" (2014), en uppdaterad version utkommer år 2019

Mål för rusmedelsprogrammet

Anpassat från EHYT ry:s HUUGO-program, se även Arbetskyddscentralen (2018): Päihdeohjelma lisää työhyvinvointia, https://ttk.fi/files/6491/infoaafi_A4_pa_ihdeohjelma_3.9.18.pdf

Förebyggande rusmedelsarbete EHYT rf:s och Nytyi ry:s projekt KUPLA – Studerande som förnyare av rusmedelskulturen (2018–2020) främjar högskolestuderandenas välbefinnande och studieförmåga, stärker högskolegemenskapernas resurser att förebygga rusmedelsproblem och främjar en tillgänglig studiekultur med stark gemenskapsanda. Projektet erbjuder högskolepersonalen utbildning och verktyg i anslutning till studerandenas användning av rusmedel och deras psykiska välbefinnande samt hur man tar rusmedelsproblem till tals. Du kan be våra experter om hjälp med att utveckla och förankra rusmedelsprogrammet för studerande. Samarbetspartner i projektet är Finlands studentkårers förbund SFS rf, Finlands studerandekårers förbund – SAM-OK rf, Studerandenas idrottsförbund (OLL) rf samt Studenternas hälsovårdsstiftelse SHVS.